

Prof. dr Dušan Mojić

Univerzitet u Beogradu

Filozofski fakultet

Odeljenje za sociologiju

Imejl: dmojic@f.bg.ac.rs; dusan.mojic@ekof.bg.ac.rs

Tel: + 381 64 261 86 98

Smernice za intervju/fokus grupe

Tema

*MOBILEurope: Kolektivno pregovaranje za mobilne radnike u Evropi u doba virusa
COVID-19 – slučajevi pograničnih, sezonskih i migrantskih radnika*

Beograd, oktobar 2023.

Sufinansira
Evropska unija

Uputstva za sprovođenje intervjua/fokus grupa

Ispitanici u intervjuiima/učesnici u fokus grupama: zastupnici sindikata (vođe i članovi) i zastupnici poslodavaca i ustanova.

Poduzorci:

1. **Poduzorak – vođe i članovi sindikata**; treba da ima najmanje 15 ispitanika po zemlji. Navedene ispitanike treba izabrati iz najmanje tri različita sektora (po mogućstvu iz zdravstvenog sektora i sektora za socijalnu zaštitu, sektora za građevinarstvo i infrastrukturu, IT sektora, sektora usluga, prehrambene industrije i sektora poljoprivrede).
2. **Poduzorak – zastupnici poslodavaca (rukovodioci privatnih i državnih kompanija, zastupnici sektorskih udruženja poslodavaca i direktori ustanova)**; najmanji broj ispitanika po zemlji za ovaj poduzorak je 15. Navedene ispitanike treba izabrati iz najmanje tri različita sektora (po mogućstvu iz zdravstvenog sektora i sektora za socijalnu zaštitu, sektora za građevinarstvo i infrastrukturu, IT sektora, sektora usluga, prehrambene industrije i sektora poljoprivrede).

Opšta pravila

- Pre prvog intervjua, nekoliko puta prođite kroz smernice za intervjui i upoznajte se sa svim pitanjima.
- Sastanak zakažite preko telefona ili putem imejla i obavestite učesnika o očekivanoj dužini intervjua. Budite otvoreni i iskreni po pitanju svega što je vezano za intervjui.
- Započnite intervjui tako što ćete se predstaviti i objasniti svrhu intervjua. Od učesnika tražite informisani pristanak.
- Budite spremni da odstupite od smernica za intervjui ukoliko dođe do zanimljivih uvida. Postavljajte dodatna pitanja kako biste bolje razumeli iskustva i stavove učesnika.
- Izbegavajte sugestivna pitanja. Neutralno formulišite pitanja i nemojte navoditi učesnika da odgovori na određeni način.
- Trudite se da intervjui bude u formi razgovora i da se ne pridržava striktno smernica, ali da pokriva sve teme.

Smernice za intervju/fokus grupe

Tema ovog intervju/fokus grupe je postupak kolektivnog pregovaranja za mobilne radnike u šest evropskih zemalja za vreme pandemije virusa COVID-19. Vaši odgovori/diskusije biće anonimni i čuvaće se u poverljivosti, a koristiće se isključivo za svrhe istraživanja vezanog za istraživački projekat pod nazivom „MOBILEurope: Kolektivno pregovaranje za mobilne radnike u Evropi u doba virusa COVID-19 – slučajevi pograničnih, sezonskih i migrantskih radnika“. Koordinator projekta je Coalición Sindical Independiente de Trabajadores de Madrid CSIT UNION PROFESIONAL. Intervjui/fokus grupe će biti sprovedeni u Španiji, Grčkoj, Portugaliji, Poljskoj (zemlje članice EU) i u Severnoj Makedoniji i Srbiji (države pristupnice EU). Rezultati istraživanja će biti prikazani u nacionalnim izveštajima, kao i u uporednom izveštaju.

UVOD

I Kategorija ispitanika (popunjava lice koje vodi intervju):

(Kategorije: vođa sindikata; član sindikata; rukovodilac privatne kompanije; rukovodilac državne kompanije; zastupnik sektorskog udruženja poslodavaca; direktor ustanove)

II Privredni sektor (popunjava lice koje vodi intervju):

(Sektori: zdravstveni sektor i sektor za socijalnu zaštitu; građevinarstvo i infrastruktura; IT sektor; sektor usluga; prehrambena industrija i sektor poljoprivrede; drugo – molimo navedite)

OPŠTI USLOVI I PRAVNI OKVIR

Pitanja

1. Prema Vašim saznanjima, koji je najčešći (dominantan) oblik zapošljavanja mobilnih radnika (pograničnih, sezonskih ili migrantskih radnika) u:
 - a) Vašoj zemlji
 - b) Vašem privrednom sektoru (u Vašoj zemlji)?
2. Prema Vašim saznanjima, po čemu se razlikuju prava mobilnih radnika i domaćih radnika u Vašoj zemlji (ukoliko ima razlika)?
3. Sa kojim izazovima (uopšteno) se susreću mobilni radnici u pogledu sigurnosti radnog mesta, benefita, socijalne zaštite i drugog, u poređenju sa domaćim radnicima u Vašoj zemlji?
4. Da li postoje posebni sektori ili industrije u okviru kojih mobilni radnici u Vašoj zemlji obično imaju više ili manje povoljna prava i uslove (u poređenju sa domaćim radnicima)?

KOLEKTIVNO PREGOVARANJE

Pitanja

1. Da li ste upoznati sa nekim od propisa (bilo na nivou Evropske unije ili na nacionalnom nivou) po pitanju statusa i kolektivnog pregovaranja mobilnih radnika (pograničnih, sezonskih i migrantskih radnika) (pre, za vreme i nakon pandemije virusa COVID-19)? Ukoliko jeste, da li smatrate da su efikasni?
2. Prema Vašem mišljenju (bez obzira na to da li ste vođa/član sindikata ili ne), na koje načine sindikati mogu da pruže pomoć mobilnim radnicima?
3. Opišite mere koje je preduzeo Vaš sindikat/udruženje/kompanija/ustanova (ukoliko je primenjivo) tokom poslednjih nekoliko godina (pre, za vreme i nakon pandemije virusa COVID-19) po pitanju pozicije i kolektivnog pregovaranja za mobilne radnike.

4. Kako se Vaš sindikat/udruženje/kompanija/ustanova bavio pitanjem zarada, ugovora o radu i otpuštanja mobilnih radnika tokom poslednjih nekoliko godina (pre, za vreme i nakon pandemije virusa COVID-19)?
5. Kako se Vaš sindikat/udruženje/kompanija/ustanova bavio pitanjem socijalnog osiguranja i oporezivanja mobilnih radnika tokom poslednjih nekoliko godina (pre, za vreme i nakon pandemije virusa COVID-19)?
6. Prema Vašim saznanjima, koji su bili glavni trendovi u pogledu bezbednosti i zdravlja na radu, ugovora o radu, otpuštanja i gubitka posla (uključujući i nivoe zarada) pograničnih, sezonskih i migrantskih radnika u Vašoj zemlji tokom krize izazvane pandemijom virusa COVID-19?
7. Prema Vašim saznanjima, koje su pravne nesigurnosti postojale za mobilne radnike u pogledu prelaska granice, socijalnog osiguranja i oporezivanja u Vašoj zemlji tokom pandemije virusa COVID-19?
8. Opišite (uopšteno) mere (ukoliko ih ima) koje je preduzeo Vaš sindikat/udruženje/kompanija/ustanova po pitanju pozicije i kolektivnog pregovaranja za mobilne radnike u kontekstu pandemije virusa COVID-19.
9. Za koje srednjoročne mere (ustanova, sindikata, udruženja i kompanija) smatrate da su važne za unapređenje kolektivnog pregovaranja i ugovora za mobilne radnike u Vašoj zemlji?
10. Možete li navesti primere dobre prakse ili uspešnog postupanja iz Vaše zemlje ili drugih regiona kada je u pitanju unapređenje pozicije mobilnih radnika?

